

Sygn. akt XVII AmE 311/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział XVII Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Protokolant – st. sekretarz sądowy Joanna Preizner-Offman

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2022 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w miejscowości K.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 27 sierpnia 2020 r., znak: (...). (...)(...) ((...): (...))

I. oddala odwołanie;

II. zasądza od powoda (...) z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w miejscowości K. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 311/20

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 27 sierpnia 2020 r., znak: (...). (...)(...) ((...): (...)), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12b w związku z art. 56 ust. 2, ust. 3, ust. 6 i 6a ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2020 r., poz. 833 z późn. zm.) oraz w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r., poz. 256 z późn. zm.) i art. 30 ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne oraz art 75 ust. 2 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych (Dz.U. z 2019 r., poz. 1495 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej Przedsiębiorcy: (...) Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości K., posiadającemu numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...), za niezachowanie terminu na złożenie sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiące: wrzesień, październik, listopad oraz grudzień 2017 r. do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki orzekł:

1. że Przedsiębiorca nie zachował terminu na złożenie sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu (dalej

„sprawozdanie”) za miesiące: wrzesień, październik, listopad oraz grudzień 2017 r. do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki,

2. za działanie opisane w pkt 1 wymierzył Przedsiębiorcy karę pieniężną w łącznej wysokości 20.000,00 zł (słownie: dwudziestu tysięcy złotych):

a) 10.000,00 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych) za nie zachowanie terminu na złożenie sprawozdania za wrzesień 2017 r. do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki,

b) 10.000,00 zł (słownie: dziesięć tysięcy złotych) za nie zachowanie terminu na złożenie sprawozdania za listopad 2017 r. do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki,

3. odstąpił od wymierzenia kary pieniężnej za działanie wskazane w pkt 1, na podstawie art. 56 ust 6a ustawy - Prawo energetyczne za miesiące: październik oraz grudzień 2017 r.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości K. wnosząc o uchylenie zaskarżonej decyzji, albowiem w ocenie odwołującego spółka (...) nie jest stroną, do której skierowana jest decyzja.

W uzasadnieniu odwołania spółka wskazała m.in., że spółka (...) nie obraca paliwami ciekłymi w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Aktywów Państwowych z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego wykazu paliw ciekłych, których wytwarzanie, magazynowanie lub przeładunek, przesyłanie lub dystrybucja, obrót w tym obrót z zagranicą, których przywóz wymaga wpisu do rejestru podmiotów. Na tej podstawie, że Spółka (...) nie jest stroną przywożąca paliwa ciekłe z zagranicy, nie ma obowiązku składania spornych deklaracji za miesiące wrzesień, październik, listopada, grudzień 2017 r., a złożenie deklaracji w terminie w którym Spółka złożyła nie wywołało skutku prawnego upoważniającego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki do nałożenia kary pieniężnej na Spółkę (...) na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. -Prawo energetyczne. Towary którymi Spółka obraca nie są paliwami ciekłymi będącymi smarami w rozumieniu § 2 ust. 13) Rozporządzenia Ministra Aktywów Państwowych z dnia 17 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego wykazu paliw ciekłych, bo przywiezione towary z zagranicy do kraju zakupione przez Spółkę (...) nie zostały zakupione w celu przeznaczenia ich, po ich przywozie, do wyzwolenia z nich energii wiązań chemicznych w celu uzyskania jej jako energii cieplnej lub napędowej.

Stwierdził ponadto, że skoro celem ustawy Prawo energetyczne jest, jak określa cel uchwalenia Prawa energetycznego art. 1 .2 ustawy energetycznej „Celem ustawy jest tworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju kraju, zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, oszczędnego i racjonalnego użytkowania paliw i energii, rozwoju konkurencji, przeciwdziałania negatywnym skutkom naturalnych monopolii, uwzględniania wymogów ochrony środowiska”, a takiemu celowi w sposób oczywisty nie służą towary nie będące nośnikami energii uwidocznione w złożonych deklaracjach za miesiące wrzesień, październik, listopad i grudzień 2017 r. przez Spółkę (...), to przyjęcie przedmiotowych deklaracji było czynnością prawną Prezes Urzędu Regulacji Energetyki obarczoną bezwzględną nieważnością, bo Prezes Urzędu Regulacji nie ma prawa przyjmował deklaracji które w zakresie swej treści obejmują towary nie podlegające pod ustawę -Prawo energetyczne, a jeżeli przyjął była to czynność w rozumieniu art. 58 § 1 k.c. obarczona bezwzględną nieważnością, z mocy prawa.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1) oddalenie odwołania,

2) na wypadek wyznaczenia posiedzenia przygotowawczego zwolnienie strony (Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki) od udziału w posiedzeniu przygotowawczym, ze względu na hierarchiczną strukturę urzędu i przekazywanie spraw na niższe szczeble, zatem udział pełnomocnika będzie wystarczający, jako osoby mającej pełną wiedzę w niniejszej sprawie,

3) zasądzenie od powoda na rzecz Prezesa URE zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 stycznia 2017 r. Przedsiębiorca - (...) Sp. z o.o. z siedzibą w miejscowości K. decyzją (...) (...) został wpisany do Rejestru Podmiotów Przywożących prowadzonego przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki pod numerem (...) (...). **/k. 4 akt adm./**

Pismem z dnia 19 lutego 2020 r. znak: (...) (...) (...), Przedsiębiorca został zawiadomiony o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z nieprzekazaniem w terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d ust. 1 ustawy - Prawo energetyczne, za miesiące: wrzesień, październik, listopad oraz grudzień 2017 r. Ponadto, mając na uwadze dyspozycję art. 50, art. 77 § 1 i art. 80 Kodeksu postępowania administracyjnego, Przedsiębiorca został wezwany do nadesłania w terminie 14 dni licząc od dnia otrzymania niniejszego zawiadomienia, wyjaśnień na temat przyczyn niezłożenia w terminie przedmiotowych sprawozdań za miesiące: wrzesień, październik, listopad oraz grudzień 2017 r. do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, kopii wszelkich dokumentów potwierdzających aktualną sytuację finansową przedsiębiorstwa, dokumentów dotyczących osiągniętych przychodów i dochodów (np. bilans + rachunek zysków i strat za rok 2018 oraz oświadczenia o osiągniętych w 2018 r. przychodach i „dochodach z działalności gospodarczej ogółem”. Pismo zostało prawidłowo doręczone w dniu 25 lutego 2020 r. **/k. 1-2v, k. 3 akt adm./**

W piśmie z 28 lutego 2020 r., które wpłynęło do do Urzędu Regulacji Energetyki 11 marca 2020 r. wpłynęła odpowiedź Przedsiębiorcy, zawierająca wyjaśnienie przyczyn niezłożenia w terminie sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiące: wrzesień, październik, listopad oraz grudzień 2017 r. Przedsiębiorca poinformował, iż naruszenie przepisów nie nastąpiło umyślnie, ale było efektem nieświadomości i niedopatrzania. Przedsiębiorca nadmienił, iż zaniechanie było wynikiem niezależnych od Spółki okoliczności o charakterze zewnętrznym, polegających na zaniedbaniu zatrudnionego w październiku 2017 r. pracownika, zobowiązanego do przedkładania sprawozdań do Urzędu Regulacji Energetyki. Ponadto Przedsiębiorca nadmienił, iż niezwłocznie po powzięciu wiedzy o zaniedbaniu pracownika zostały podjęte kroki w celu uniknięcia skutków naruszenia prawa. Spółka dobrowolnie złożyła brakujące sprawozdania. **/k. 39 akt adm./**

Pismem z dnia 9 czerwca 2020 r. znak: (...) (...) (...) Przedsiębiorca został zawiadomiony o zakończeniu postępowania dowodowego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej. **/k. 51-51v akt adm./**

Do akt sprawy zostały dołączone sprawozdania o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu za miesiące od lipca do grudnia 2017 r. **/k. 4-38 akt adm./**

Pismem z dnia 30 lipca 2020 r. znak: (...) (...) (...) Podmiot został poinformowany o niezakończeniu w terminie przewidzianym w art. 35 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z niezachowaniem terminu na złożenie sprawozdania, o którym mowa w art 43d ustawy - Prawo energetyczne i wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy do dnia 30 sierpnia 2020 r. Pismo zostało prawidłowo doręczone w dniu 6 sierpnia 2020 r. **/k. 54 akt adm./**

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane, jak również w ocenie Sądu nie budziły wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 43d ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne (P.e.), Przedsiębiorstwo energetyczne posiadające koncesję na wytwarzanie paliw ciekłych lub koncesję na obrót paliwami ciekłymi z zagranicą, a także podmiot przywożący stosownie do swojej działalności przekazuje Prezesowi URE, Prezesowi Agencji Rezerw Materiałowych, ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz ministrowi właściwemu do spraw energii miesięczne sprawozdanie o rodzajach oraz ilości wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także ich przeznaczeniu - w terminie 20 dni od dnia zakończenia miesiąca, którego dotyczy sprawozdanie.

Zgodnie z art. 32c ust. 1 P.e. podmiot przywożący może dokonywać przywozu paliw ciekłych po wpisaniu do rejestru podmiotów przywożących. Z treści przepisu wynika jasno, że wpis do rejestru jest niezbędnym warunkiem dokonywania przywozu paliw ciekłych. Postępowanie o wydanie wpisu do rejestru podmiotów przywożących ma charakter wnioskowy, zatem wyraża zamiar wnioskodawcy dokonywania przywozu paliw ciekłych.

Wpis do rejestru podmiotów przywożących jest wpisem deklaracyjnym, dokonywanym w terminie 7 dni od dnia wpływu wniosku o wpis do rejestru podmiotów przywożących lub od dnia uzupełnienia tegoż wniosku. Każdy podmiot wpisany do rejestru podmiotów przywożących, został objęty obowiązkiem sprawozdawczym, o którym mowa w art. 43d ust. 1 P.e. W konsekwencji, obowiązek sprawozdawczy obejmuje wszystkie podmioty przywożące wpisane do rejestru podmiotów przywożących, nie stanowiąc w tym zakresie żadnych ograniczeń.

Bezspornie powód decyzją numer: (...) (...)z dnia 26 stycznia 2017 r. został wpisany do rejestru podmiotów przywożących, prowadzonego przez Prezesa URE, pod numerem (...)/(...).

Podkreślenia wymaga w tym miejscu, że podmiotem przywożącym jest podmiot figurujący w rejestrze, a nie jedynie w okresie wzmożonej działalności, co wiąże się z koniecznością raportowania do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki każdej ilości przywiezionych paliw ciekłych, nawet w przypadku, gdy ilość ta jest niewielka, bądź nawet zerowa.

Zgodnie z treścią art. 3 pkt 12d P.e. przywóz paliw ciekłych, to sprowadzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej paliw ciekłych w ramach nabycia wewnątrzwspólnotowego lub importu.

Z kolei w myśl art. 3 pkt 12c P.e. powód spełnił przesłanki kwalifikujące go do posiadania statusu podmiotu przywożącego. Podmiot przywożący oznacza „osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która samodzielnie lub za pośrednictwem innego podmiotu dokonuje przywozu paliw ciekłych, z wyłączeniem przywozu paliw ciekłych:

a) w ramach wykonywania działalności polegającej na obrocie paliwami ciekłymi z zagranicą wymagającej uzyskania koncesji, o której mowa w art. 32 ust. 1 pkt 4,

b) przeznaczonych do użycia podczas transportu i przywożonych w standardowych zbiornikach, o których mowa w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz.U. z 2019 r., poz. 864, z późn. zm.).

Powyższe oznacza zatem, że o statusie podmiotu przywożącego decyduje charakter i zakres wykonywania działalności.

Zapis art. 32c P.e.: „podmiot przywożący może dokonywać przywozu paliw ciekłych po wpisaniu do rejestru podmiotów przywożących” umożliwia legalne działanie podmiotu przywożącego. Przepisem tym ustawodawca jednoznacznie potwierdził, że podmiotem przywożącym jest również przedsiębiorca, który dokonuje przywozu paliw ciekłych, nie będąc wpisany do rejestru podmiotów przywożących. W związku z tym, podmiot wpisany do rejestru takiemu obowiązkowi bezwzględnie podlega. Ustawodawca wskazał odmienne kryteria określając jakie podmioty zobowiązane są do złożenia sprawozdań, albowiem wskazał na posiadanie uprawnienia wynikającego z decyzji administracyjnoprawnej (koncesja), z drugiej zaś na dokonywanie czynności faktycznych, jakimi jest przywóz paliw ciekłych.

Zgodnie z art. 32 ust. 6 P.e. minister właściwy do spraw energii określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy wykaz paliw ciekłych, których przywóz wymaga wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 32a, stosując obowiązującą

klasyfikację Nomenklatury Scalonej (kody CN) według załącznika 1 do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 z dnia 23 lipca 1987 r. w sprawie nomenklatury taryfowej i statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej (Dz. Urz. UE L 256 z 07.09.1987, str. 1). Z definicji paliw ciekłych zawartej w art. 3 pkt 3b P.e. wynika, że paliwem takim jest ciekły nośnik energii, do których zalicza się też smary, gdyż dla uznania danej substancji za nośnik energii wystarczy bowiem, aby jej wartość opałowa była wyższa od zera.

Z kolei zgodnie z art. 3 pkt 3b ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 września 2019 r., tj. z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r., poz. 1520), przez paliwa ciekłe należy rozumieć ciekłe nośniki energii, w tym zawierające dodatki, określone w załączniku A rozdział 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1099/2008 z dnia 22 października 2008 r. w sprawie statystyki energii (Dz. Urz. UE L 304 z 14.11.2008, str. 1, z późn. zm.), niezależnie od ich przeznaczenia, których szczegółowy wykaz ustanawiają przepisy wydane na podstawie art. 32 ust. 6 ustawy.

Aktem wykonawczym, wydanym na podstawie art. 32 ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne, jest obecnie rozporządzenie Ministra Aktywów Państwowych z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowego wykazu paliw ciekłych, których wytwarzanie, magazynowanie lub przeładunek, przesyłanie lub dystrybucja, obrót, w tym obrót z zagranicą, wymaga koncesji oraz których przywóz wymaga wpisu do rejestru podmiotów przywożących (Dz. U. z 2019 r. poz. 2332), które weszło w życie z dniem 1 grudnia 2019 r., zmienione rozporządzeniem Ministra Klimatu z dnia 7 sierpnia 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowego wykazu paliw ciekłych, których wytwarzanie, magazynowanie lub przeładunek, przesyłanie lub dystrybucja, obrót, w tym obrót z zagranicą, wymaga koncesji oraz których przywóz wymaga wpisu do rejestru podmiotów przywożących (Dz.U. z 2020 r., poz. 1431), które weszło w życie z dniem 8 września 2020 r.

W świetle znowelizowanej ustawy - Prawo energetyczne, o zakwalifikowaniu produktów do kategorii paliw ciekłych będą decydowały trzy przesłanki:

- 1) czy produkty te są ciekłymi nośnikami energii (bez względu na ich przeznaczenie)
- 2) czy produkty te spełniają definicję zawartą w załączniku A rozdział 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) w sprawie statystyki energii (bez względu na przeznaczenie wskazane w tej definicji)
- 3) czy kody CN tych produktów znajdują się w szczegółowym wykazie paliw ciekłych, określonym na podstawie art. 32 ust. 6 ustawy - Prawo energetyczne przez ministra właściwego do spraw energii w drodze rozporządzenia.

W złożonych przez powoda sprawozdaniach za miesiące: wrzesień, październik, listopad oraz grudzień 2017 r. spółka przedłożyła informacje, zgodnie z art. 43d P.e. dla paliw ciekłych o kodach CN: (...).

W konsekwencji powyższych rozważań za nieuprawnione należy uznać stanowisko powoda, że Prezes URE nie działał na podstawie i w granicach prawa, czego podstawę stanowi orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 czerwca 2010 r. (sygn. SK 52/08), według którego, na podstawie art. 7 Konstytucji RP, każdy funkcjonariusz publiczny prowadzący postępowanie przed ogłoszeniem orzeczenia kończącego ma obowiązek uwzględnić i zastosować wszystkie normy i zasady prawne, występujące w „źródłach prawa” w rozumieniu art. 87 ust. 1 Konstytucji RP, jak również zarzut, że nie uwzględnił w szerokim zakresie ustawowej definicji „smarów”.

W ugruntowanym już stanowisku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, obowiązek sprawozdawczy istnieje niezależnie od ilości łącznie importowanych smarów na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, czy rodzaju paliwa przywiezionego na jej teren (wyr. SOKiK z dnia 10 października 2018 r. sygn. XVII AmE 225/18, z dnia 29 listopada 2018 r. sygn. XVII AmE 297/18). Ponadto Zgodnie z orzecznictwem SOKiK zawartym w wyrokach z dnia 10 października 2018 r. sygn. XVII AmE 225/18 i XVII AmE 236/18, z dnia 27 września 2018 r. znak XVII AmE 203/18, z dnia 6 marca 2019 r. znak: XVII AmE 307/18).

Zgodzić się należy ze stanowiskiem przedstawionym przez pozwanego Prezesa URE, że opóźnienie w złożeniu sprawozdań za miesiące: październik i grudzień 2017 r., było niewielkie, odpowiednio: 3 i 5 dni, co świadczy o tym, że nie było to celowe i świadome lekceważenie porządku prawnego i przemawia za łagodniejszym potraktowaniem przedsiębiorcy. Natomiast w przypadku sprawozdań za miesiące: wrzesień i listopad 2017 r., które zostały złożone odpowiednio: 34 i 36 dni po terminie, Prezes URE uznał, że nastąpiło to w sposób świadomy i zawiniony, co wskazuje na duży stopień winy i cechuje się znaczną szkodliwością czynu. Stopień szkodliwości zachowania powoda polegającego na niezrealizowaniu obowiązku z art. 43d ust. 1 P.e. w postaci nieprzekazania w terminie sprawozdań za miesiące: od października 2017 r. do czerwca 2019 r. był znaczny. Późniejsze przekazanie sprawozdania skraca bowiem czas pozostawiony organowi na weryfikację prawidłowości złożonego sprawozdania, wezwanie przedsiębiorcy do ewentualnych poprawek i wprowadzenie informacji do bazy danych. A złożenie po upływie 45 dni od zakończenia kwartału, uniemożliwia właściwe wykonanie obowiązku przez organ.

Niewątpliwie niewykonanie obowiązku wynikającego z art. 43d ust. 1 P.e. albo znaczne opóźnienie w jego wykonania godzi w uprawnienia Prezesa URE do pozyskania informacji określonych w art. 43d ust. 1 P.e. celem nie tylko wykonania przez niego obowiązku sprawozdawczego, ale również kompetencji kontrolnych i nadzorczych na rynku paliw.

Dane zawarte w sprawozdaniach miesięcznych służą do prowadzenia, na podstawie art. 23r P.e. kontroli lub postępowania wyjaśniającego w sprawie naruszenia warunków prowadzenia działalności gospodarczej, objętej koncesjami na wykonywanie działalności gospodarczej w dziedzinie paliw ciekłych oraz objętej wpisem do rejestru podmiotów przywożących, w oparciu o plan kontroli, o którym mowa w art. 23r ust. 2 P.e., służą do realizacji czynności sprawdzających polegających na weryfikacji zgodności informacji zawartych w sprawozdaniach przesyłanych przez współpracujących przedsiębiorców, stanowią podstawowe źródło bieżących informacji o funkcjonowaniu konkretnych przedsiębiorców na rynku paliw ciekłych oraz pozwalają na zbadanie zgodności prowadzonej przez przedsiębiorców działalności z uprawnieniami wynikającymi z posiadanej koncesji lub wpisu do rejestru podmiotów przywożących i niezwłoczne reagowanie w przypadku wykrycia nieprawidłowości, służą do prowadzenia postępowania wyjaśniającego, o którym mowa w art. 23w ustawy - Prawo energetyczne, mającego na celu sprawdzenie czy istnieją podstawy do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, służą do wypełniania przez Prezesa URE dyspozycji zawartej w art. 32d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, nakazującej Prezesowi URE z urzędu, w drodze decyzji, wykreślić z rejestru podmiot przywożący, który w okresie kolejnych 6 miesięcy nie dokonał przywozu paliw ciekłych oraz służą do realizacji zadań przez inne organy przyczyniając się do zwalczania szarej strefy.

Zgodnie z ukształtowanym orzecznictwem rodzaj i charakter naruszonego dobra oraz waga naruszonych obowiązków są jednymi z podstawowych czynników, który muszą zostać wzięte pod uwagę przy ustaleniu stopnia szkodliwości czynu. Istotne jest bowiem dla ustawodawcy terminowe pozyskiwanie przez Prezesa URE danych o funkcjonowaniu rynku paliw ciekłych. Brak stosowanych sprawozdań powoduje, że organ nie może realizować swoich ustawowych obowiązków. Ponadto, powód jest przedsiębiorcą, wobec tego z uwagi na profesjonalny charakter wykonywanej przez niego działalności powinien mieć świadomość spoczywających na nim obowiązków, w tym obowiązków sprawozdawczych, nie tylko wobec Prezesa URE i powinien realizować je ze starannością wymaganą od profesjonalisty. Obejmuje ona również znajomość obowiązujących przepisów prawa oraz następstw z niego wynikających w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej. Co więcej, jak słusznie zauważył pozwany, brak realizacji obowiązku sprawozdawczego przez powoda doprowadziło do naruszenia chronionego ustawą dobra, jakim jest terminowość składania sprawozdań i pozbawiło nie tylko pozwanego, ale również inne ustawowo określone organy państwowe informacji niezbędnych do wykonywania ich obowiązków, m.in. nadzoru nad rynkiem paliw ciekłych. Celem obowiązku sprawozdawczego nie jest jedynie sporządzenie przez Prezesa URE kwartalnego raportu, służy również jako narzędzie kontroli oraz podstawowe źródło informacji o funkcjonowaniu konkretnych podmiotów na rynku paliw ciekłych w zakresie prowadzonych przez Przedsiębiorców działalności. Oznacza to tym samym, że terminowość w składaniu sprawozdań jest dobrem podlegającym w tym przypadku ochronie.

Sąd podziela stanowisko Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z 27 listopada 2019 r., I NSK 95/18 (LEX nr 2817533) wskazał, że to Prezes URE kształtuje politykę wymiaru kar wobec przedsiębiorców popełniających delikty administracyjne określone w ustawie - Prawo energetyczne. W pewnych przypadkach sąd może co prawda zastosować art. 56 ust. 6a P.e., jednakże wpięty powód powinien wykazać, że pozwany przekroczył zasady uznania administracyjnego oraz że stopień szkodliwości czynu był znikomy, a przedsiębiorca zaprzestał naruszenia prawa lub zrealizował obowiązek. Sąd Najwyższy trafnie wskazywał, że artykuł 56 ust. 6a P.e. należy interpretować z uwzględnieniem zasady sprawności i rzetelności działania instytucji publicznych, a także zasady równowagi i podziału władzy. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki dysponuje więc pewnym luzem decyzyjnym przy interpretacji przesłanki znikomości szkodliwości społecznej czynu, a w razie ziszczenia się wspomnianej przesłanki - uznaniem administracyjnym przy wyborze wariantu rozstrzygnięcia: odstąpienia od kary pieniężnej bądź nieodstąpienia od tej kary.

Zgodnie z treścią art. 56 ust. 1 pkt 12b ustawy – Prawo energetyczne, karze pieniężnej podlega ten, kto nie przekazuje w terminie sprawozdań o których mowa w art. 43d ww. ustawy, zgodnie natomiast z treścią art. 56 ust. 2h pkt 4, kara pieniężna w przypadku określonym w ust. 1 pkt 12b została ustalona przez ustawodawcę na kwotę 10.000 zł. Wysokość nałożonej na powoda kary finansowej wynika wprost z przepisów prawa. Ustawodawca wyłączył zatem możliwość jej miarkowania.

W odwołaniu powód podniósł ponadto, że Prezes URE nie powinien przyjmować sprawozdań, które swoją treścią obejmują towary, niepodlegające pod ustawę - Prawo energetyczne. Podkreślenia zatem wymaga, iż Prezes URE realizując swoje ustawowe obowiązki, nie może przy tym „domniemywać”, iż sprawozdania przedłożone przez stronę są wypełnione błędnie, a towary faktycznie przywiezione przez spółkę nie podlegają obowiązkowi sprawozdawczemu zgodnie z art. 43d ustawy - Prawo energetyczne. W tym przypadku ma zastosowanie art. 56 ust. 1 pkt 12c, zgodnie z którym, karze pieniężnej podlega ten kto, przekazuje sprawozdanie, o którym mowa w art. 43d, zawierające nieprawdziwe dane. Z kolei przywołany w odwołaniu art. 58 § 1 Kodeksu cywilnego ma zastosowanie do umów cywilnoprawnych, w związku z powyższym nie ma on zastosowania w niniejszym postępowaniu, albowiem w przedmiotowej sprawie nie ma mowy o czynności cywilnoprawnej sprzecznej z ustawą.

Konsekwencją naruszenia obowiązku określonego w art. 43d ustawy - Prawo energetyczne jest sankcja przewidziana w art. 56 ust. 1 pkt 12b tejże ustawy, w myśl której, karze pieniężnej podlega ten, kto nie przekazuje w terminie sprawozdania, o którym mowa w art. 43d.

Przepis art. 56 ust. 1 pkt 12b ustawy - Prawo energetyczne stanowi samodzielną podstawę do wymierzenia przedsiębiorcy kary pieniężnej za nieprzekazanie w terminie sprawozdania. Wina nie jest więc przesłanką decydującą o samej zasadzie odpowiedzialności.

Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, odpowiedzialność ponoszona na podstawie wskazanego powyżej przepisu ma charakter obiektywny i wynika z samego faktu naruszenia określonych norm prawnych - w tym przypadku norm Prawa energetycznego (tak np. Sąd Najwyższy w uzasadnieniach wyroków z dnia 4.11.2010 r., sygn. akt III SK 21/10, oraz z dnia 1.06.2010 r., sygn. akt III SK 5/10,). Z tego też względu, odpowiedzialność ta istnieje w oderwaniu od winy, tj. dla ustalenia odpowiedzialności nie jest konieczne wykazanie zawinonego zachowania przedsiębiorcy, lecz wystarcza stwierdzenie faktu zaistnienia określonego naruszenia prawa, tzn. bezprawności.

Za nietrafiony należy uznać zarzut naruszenia art. 26 ust. 2 TFUE, zgodnie z którym towary nabywane przez powoda skupowane są z obszaru rynku wewnętrznego UE, na którym w zakresie przepływu towarów nie ma żadnych granic, wobec czego spółka nie nabywała żadnych towarów zza granicy, gdyż sprowadzane przez nią towary, nabywane były na terenie Unii Europejskiej. Zgodnie bowiem z art. 3 pkt. 12d ustawy- Prawo energetyczne „przywóz paliw ciekłych” to: „sprowadzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej paliw ciekłych w ramach nabycia wewnątrzspółnotowego lub importu. Nabycie wewnątrzspółnotowe paliw ciekłych zgodnie z art. 3 pkt. 12f ustawy- Prawo energetyczne to przemieszczenie paliw ciekłych z terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. w rozumieniu przepisów o podatku akcyzowym.

Chybione jest ponadto twierdzenie powoda, że spółka nie jest stroną, do której powinna być skierowana decyzja.

Zgodnie z art. 28 k.p.a. „stroną jest każdy czyjego interesu prawnego lub obowiązku dotyczy postępowanie, albo kto żąda czynności organu ze względu na swój interes prawny lub obowiązek”.

W niniejszej sprawie nie ma wątpliwości, iż organ właściwie ustalił, iż adresatem niniejszego postępowania jest spółka, która pomimo figurowania w rejestrze podmiotów przywożących, naruszyła dobro chronione prawem jakim jest terminowość składania sprawozdania, o którym mowa w art. 43d Prawa energetycznego, co w konsekwencji pozbawiło Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki informacji niezbędnych do wykonywania jego obowiązków.

Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek (art. 56 ust. 6a P.e.). Powyższy przepis wskazuje zatem następujące przesłanki uprawniające Prezesa URE do odstąpienia od wymierzenia kary gdy znikomy stopień szkodliwości czynu i nastąpiło zaprzestanie naruszania prawa lub realizację obowiązku przez adresata kary. Ustawodawca uzależnił więc możliwość, nie zaś obowiązek, odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej, od kumulatywnego spełnienia przesłanek wymienionych we wskazanym wyżej przepisie. Oznacza to, że niespełnienie choćby jednej z przesłanek przewidzianych w art. 56 ust. 6a P.e. czyni niedopuszczalnym odstąpienie od wymierzania kary pieniężnej. Podkreślenia wymaga przy tym uznaniowy, a nie obligatoryjny charakter tej instytucji prawnej co wyraża się przez użycie przez ustawodawcę sformułowania, iż Prezes „może” odstąpić od wymierzenia kary. Prezes URE działa w ramach uznania administracyjnego, co potwierdza pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 27 listopada 2019 r., w sprawie o sygnaturze akt INSK 95/18. Pozwany działał w ramach uznania administracyjnego wypełniając obowiązki regulatora rynku paliw i energii, w przypadku opóźnienia w realizacji obowiązku sprawozdawczego za miesiące: październik i grudzień 2019 r. z uwagi na niewielkie przekroczenie terminu, tj. 3 i 5 dni, Prezes URE odstąpił od wymierzania kary.

Natomiast wypełnienie obowiązku sprawozdawczego w przypadku miesięcy: wrzesień i listopad 2019 r. z tak dużym opóźnieniem, tj. 34 i 36 dni, nie kwalifikuje się jako znikomy stopień szkodliwości czynu. Zgodnie z brzmieniem art. 56 ust. 1 pkt 12b P.e. obowiązującym do 31 grudnia 2019 r., „karze pieniężnej podlega ten, kto nie przekazuje w terminie sprawozdań, o których mowa w art. 43d”. Terminowość w składaniu sprawozdań jest więc dobrem podlegającym w tym przypadku ochronie.

Ustawodawca za naruszenie obowiązku terminowego złożenia sprawozdania przewiduje wymierzenie kary pieniężnej w sztywnej wysokości tj. 10.000 zł, niepodlegającej miarkowaniu, niezasadne było prowadzenie rozważań na temat przesłanek, które mogłyby być brane pod uwagę przy miarkowaniu wysokości kary pieniężnej. Stąd zagadnienia, takie jak postać zamiaru i motywacja sprawcy należy uznać w tym przypadku za irrelevantne prawnie.

W świetle powyższego wymierzenie powodowi kary pieniężnej na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 P.e. było zasadne.

Mając na uwadze powyższe, Sąd oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³§ 1 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Z względu na oddalenie odwołania, należało uznać powoda za stronę, która przegrała proces i zasądzić od niego na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu, które w sprawie niniejszej obejmowały wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w minimalnej stawce 720 zł, ustalonej w oparciu § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Bogdan Gierzyński